

תקציר

"אף על פי כן נוע תנוע" - וריאציות של התנגדות במופעי תנועה במרחב הציבורי

עניינו של מחקר זה הוא תנועה והפוטנציאל הפוליטי-התנגדתי שלה ובחינתו של פוטנציאל זה במופעים שבמרכזם תנועה גופנית במרחב הציבורי המתבצעת כפרפורמנס אמנותי או תרבותי. הפוטנציאל הפוליטי נוצר בעקבות מפגש בין תנועה גופנית למגבלה מרחבית, חברתית, תרבותית או פוליטית והוא תוצר של ההשפעה של מפגש זה על התנועה עצמה. 'מופעי התנועה' שבהם עוסק המחקר נוצרו כתוצאה של יחסי כוח פוליטיים או כתגובה למערכות מרחביות מוסדרות הנתפסות כסיבה, הזדמנות או טריגר לפעולה. 'מופעי התנועה' מהווים מקרי בוחן פרדיגמטיים, אשר מבעדם נפרשת הפרספקטיבה הקינטית שמציע המחקר.

הפרספקטיבה הקינטית היא צורת מחשבה המשתמשת בתנועה ובהקשריה הרחבים כמפתח להבנת העולם שבו אנו חיות. ייחודו וחדשנותו של מחקר זה קשורים ברב-תחומיות המאפיינת את ביטויי התנועה הנדונים בו ובניסיון להתמקם ולעסוק במרחבי ביניים – בין כוחות מנוגדים, בין פרקטיקות ותצורות ייצוג. המחקר מציע פרשנות חדשה לאופן שבו מתפקדים מרחבי גבול, לנוכחות המרובה של תנועה במרחבים סיפיים אלה ולכוחה החתרני של תנועה גופנית – אמנותית ויומיומית – הנתקלת במגבלה ממשית או סימבולית ומוצאת דרכים יצירתיות להמשיך להתקיים. מחקר זה מתמקם על התפר שבין ביקורת תרבות, חקר פרפורמנס וחקר המרחב. הפרספקטיבה הקינטית שמציע המחקר מרחיבה את שיח התנועה המקובל: המחקר מקיף הן מקרי בוחן שבהם התנועה הגופנית היא יומיומית ומתקיימת במרחבים שבהם המגבלה הפיזית והכוח גלויים לעין, והן מקרי בוחן שבהם התנועה הגופנית היא מהלך אסתטי הנוצר כחלק מעבודת אמנות ומאפשר תובנה עקרונית על תנועה, על יחסי כוח ועל התנגדות.

השאלה המרכזית שמחקר זה מנסה לענות עליה היא מה הופך את המפגש של תנועה גופנית עם מגבלות שונות הנמצאות במרחב הציבורי לאירוע בעל פוטנציאל פוליטי, ביקורתי ומתנגד. וכן, כיצד תנועה בעלת מודעות ביצועית והתכוונות אסתטית פורעת סדרים מרחביים וכוחות פוליטיים דומיננטיים. טענתו המרכזית של המחקר, והשדרה התיאורטית העוברת בכל חלקיו, מתמקדת ברגע המפגש בין תנועה למגבלה כאירוע סינגולרי המייצר ג'סטות יצירתיות ופוליטיות. המאפיין המרכזי שהופך תנועה בעלת מודעות ביצועית (פרפורמטיבית) במרחב הציבורי למעשה התנגדות הוא שבירת החלוקה המרחבית המתוכננת והיציבה, המוסדרת או הממושטרת, ויצירת רגע או רגעים של מפגש בין התנועה ובין חסימתה או עצירתה. הואיל והתנועה במרחב הציבורי נשלטת ומפוקחת על ידי מנגנוני כוח ושליטה בראש וראשונה באמצעות המבט (פוקו 2015), ניכוס המרחב הציבורי באמצעות התנועה של הגוף, ושבירת "חוקי התנועה" (המוסדרים, הנהוגים, המותרים או אסורים) במופעי התנועה, מייצרים יחסים חדשים ומורכבים; יחסים בין הגוף הנע לבין המבט המסמן את הכוח –

בין שהוא גלוי וממשי, כמו מצלמת המעקב, ובין שהוא מופנם, כמו החוק. אלה הם יחסים דיאלקטיים, שבהם המבט השולט במרחב הציבורי מארגן, מנתב, מגביל או ממשטר את ההופעה התנועתית, בעוד התנועה מערערת את יציבותו של הכוח ומתנגדת לו. דרך תיאוריות המבינות את המרחב ואת הזמן כשדות כוח, ודרך קישורן לתיאוריות של מחקר הפרפורמנס המבוססות על תודעה ביצועית של פעולה במרחב, מופיעה התנועה כצורת פעולה מודעת. בפעולה זו הגוף הנע הוא של המבצע (הפרפורמר), והגוף הוא גם החומר המייצר התנגדות ביצועית (פרפורמטיבית), המאתגרת את המגבלה או את החסימה באמצעות פרימת שדה הכוח והסתננות דרך הסדקים הפעורים בו. היווצרותם של סדקים אלה מתאפשרת בעיקר כאשר התנועה מאתגרת את תלותו המוחלטת של שדה הכוח בחלוקה מרחבית סטטית (יציבה, עוצרת זמן).

למחקר זה שלושה חלקים, ובהתאם, שלושה פרקים. כל פרק עוסק במרחב גיאופוליטי אחר שבו מערך כוחות וסדרים מארגנים שונים. במרכזם של כל הפרקים נמצאת התנועה, ויחד הם מבנים את הפרספקטיבה הקינטיית-הפוליטית התרבותית והאמנותית שמציע המחקר. את מופעי התנועה הנכללים במהלך המחקר ניתן להגדיר ככוראוגרפיות וכהתערבויות תנועתיות הנמצאות על התפר שבין הפעולה התרבותית (המתבצעת כחלק משדות פעולה, מפרקטיקות ומקשרי גומלין של חיי היומיום), והפעולה האמנותית (המאופיינת בהתכוונות אסתטית במסגרת אמנותית), והמעשה האקטיביסטי (המתבטא במעשה מתוכנן של התנגדות אזרחית). מופעי תנועה אלה מחדדים את הקשר שבין המודעות הפרפורמטיבית של מבצעי התנועה לאפשרויות של תנועה זו להפריע ולהתנגד לסדרים שונים המארגנים או מגבילים את המרחב.

הפרק הראשון, "כוריאוגרפיה יומיומית במרחב מוגבל", עוסק בסוגיות של פילוסופיה פוליטית, בשאלות של מרחב וגבול, בריבונות ובמשילות ובמתח בין כוחות גלובליים למדינת הלאום. הפרק מתמקד בתנועה פיזית יומיומית ובמרחב שהיא מתרחשת בו. המגבלה המוצגת בפרק זה היא מגבלה ממשית, קונקרטי, המגולמת בחומה, בגדר, במחסום או במעבר גבול. כלומר, בגילום מטריאלי של חסימה שנוצרה מתוקף כוח מדינתי. המפגש של התנועה עם מגבלות אלו לא תמיד מוביל לחצייה; לעיתים המפגש מסתיים בפנייה לאחור ולעיתים בעצירה במקום, אך החזרתיות הנוצרת מכורח החיים הופכת אותו לריטואל, ואת הריטואל – לפרפורמנס המכונן תודעה פוליטית ומייצר פוטנציאל פוליטי להתנגדות.

פרק זה מציג את מערך הכוחות המלווה את כל המחקר: חלקו הראשון עוסק במגבלה עצמה כפרדיגמה ובצורת שליטה המבוססת על הפרדה ועל הבחנה בין חוץ לפנים, וחלקו השני עוסק בשלוש קטגוריות של תנועה ובהתמודדות שלהן עם המגבלה. מקורה של פרדיגמת ההפרדה בהיווצרותן של מדינות הלאום האירופאיות והתבססותה בהתפשטות של הקולוניאליזם והקפיטליזם המערבי (Brown 2010). ביטוייה העכשוויים ניכרים במדיניות ההגירה הנוקשה של מדינות המערב, בחומות הגבוהות שנבנו ברחבי העולם בעשורים שלאחר נפילת

חומת ברלין וקריסת הגוש המזרחי, ובמגוון מנגנוני מעקב וויסות תנועה טכנולוגים המאפיינים את מעברי הגבול השונים. פרדיגמת ההפרדה מבוססת על מופע של שליטה המייצר מראית עין ומנגנון של ויסות ושימור תנועה מתמיד, ומכאן נובע שיעילותה אינה יציבה. גם קטגוריות התנועה שבהן עוסק הפרק אינן יציבות ולעיתים קרובות מתערבבות זו בזו. שלוש קטגוריות התנועה, המכונות במחקר "תנועה חוקית", "תנועה מסתננת" ו"תנועה שנעצרה", יוצרות כוראוגרפיות יומיומיות הנבחנות בפרק דרך תנועת ההגירה הגלובלית, תנועת הפליטות המועצמת בשני העשורים האחרונים ודרכי ההתמודדות של האוכלוסיה הפלסטינית עם משטר מגבלות התנועה הישראלי. ההבחנה בין שלוש הקטגוריות היא תוצר של פרדיגמת ההפרדה ותגובה אליה. להבחנות אלה ממד ביו-פוליטי, המתעצב בהתאם להגדרות משתנות של מצב החירום המאפיין את המשטרים הליברליים והלא ליברליים כאחד (Agamben 1995).

הגירת עבודה נתפסת כתנועה חוקית, כל עוד אשרת העבודה בתוקף; פקיעת האשרה הופכת את מעמדו של המהגר ללא-חוקי. חציית גבול ללא אישור מעבר נתפסת כחוקית, כאשר המבקשת לחצות משויכת לקבוצת אוכלוסייה המסומנת כזכאית למעמד פליט, אך תנועה זו אסורה למי שעזב את ביתו בחיפוש אחר פרנסה. הקפיצה מעל גדר הגבול בין מרוקו למרוקו הספרדית נחשבת, למשל, לתנועה לא חוקית, אך דריכת הרגל על אדמת "אירופה" מסבה אדם שהרגע קפץ למבקש מקלט בעל מעמד חוקי. במרחב המקומי, היתר עבודה מאפשר שהייה חוקית בישראל בין שעות תחומות, ומעבר למסגרת זו אותו אדם הופך לשוהה בלתי חוקי ותנועתו אסורה. הנזילות בין הקטגוריות משרתת את מנגנוני ההבחנה וההפרדה, ובזמנית מתנגדת להן ופורעת אותם. הפרק נחתם בפוטנציאל הפוליטי שמלווה את התנועה שנעצרה במקום ובהפרעה שעצירה זו יוצרת. חלק זה מתמקד ב"צעת השיבה הגדולה" ובסדרת ההפגנות השבועיות אל גדר ההפרדה בין רצועת עזה וישראל, שהתקיימו בין השנים 2018 ל-2020 ובתגובה הישראלית, הצבאית והתקשורתית, לצעדות אלו. להפרעה תפקיד מרכזי במחקר, והיא חוזרת ומופיעה בכל אחד מפרקיו בצורה שונה.

הפרק השני, "הפרעות מינוריות במרחב הציבורי", עוסק בסוגיות אסתטיות פוליטיות, שנקשרות בתנועה פרפורמטיבית מודעת ובשאלות של ייצוג בהקשר אמנותי מובהק. שאלה מרכזית שבה עוסק הפרק היא שאלת העמדה המינורית של מופעי התנועה המוצגים בו ושל מבצעים אל מול סדרים וכוחות מז'וריים המאפיינים את המרחב הציבורי המקומי. עמדתם המינורית נבחנת ביחס לנרטיב, לאידיאולוגיה ולארגון המרחב ותכנונו ומסומנת כהפרעה המייצרת פריעה, ולו לרגע, של כוחות וסדרים אלו. הפרק מתמקד בשלושה מופעי תנועה שהתקיימו לאורך העשור הקודם בישראל: הפרפורמנס *רוקדות ברחובות* שיזמו חברות **תנועה ציבורית** כחלק מהמחאה החברתית של קיץ 2011, שהתקיים מספר פעמים במרכז העיר תל אביב; *מהדהדות את יאפא* – סיור קולי שיצרה האמנית מרים שיקלר בשנת 2014, שמספר את ההיסטוריה המחוקה של שכונת מנשייה על קו התפר בין יפו

ותל אביב; והמופע *Concrete* שיצר הכוריאוגרף אופיר יודלביץ בשנת 2019 בעיר שדרות. מופעים אלה נבחנו כחלק ממסורת של הפרעות תנועתיות מינוריות במרחב הציבורי, שראשיתה בתנועות האוונגרד של ראשית המאה ה-20 והמשכה בקבוצות הניאו-אוונגרד של שנות ה-50 וה-60 ובמחאה הגדולה של שנת '68.

הפרעות מינוריות אלה מתכתבות עם- ומושפעות מתיאוריה ביקורתית שהומשגה בשנים אלה כחלק ממפנה מרחבי שהלך והתבסס בשדה המחקר בדיסציפלינות השונות במהלך המחצית השנייה של המאה ה-20. הניתוח של מופעי התנועה בפרק זה נשען על הגותו המרחבית של אנרי לפבר (Lefebvre 1991) בהבנת הכוחות השקופים המארגנים את המרחב הציבורי, ועל הבנתו של מישל דה סרטו (דה סרטו 2012) את תנועת הולך הרגל ככוח חתרני בעל פוטנציאל פוליטי פורע. שלושת מופעי התנועה שבהם עוסק הפרק נוצרו עבור מרחב ציבורי מסוים והם מגיבים למאפייניו המרחביים וההיסטוריה הטבועה בו. פעולתם התנועתית במרחב הציבורי מטעינה אותו במשמעויות חדשות, מציפה כוחות ונרטיבים מושתקים אל פני השטח ומפריעה לסדר הקיים. המגבלות שבהן עוסק פרק זה הן לרוב מגבלות "שקופות"; מגבלות שנכחותן המרחבית אומנם מגיבה לתכנון העיר ולתנועה המתרחשת בה, אך פעולתן בלתי-נראית או נמוגה מהמרחב. מופעי התנועה המוצגים בפרק מתמקמים במרחב ביניים נוסף (מלבד המרחב הציבורי שמתקיימת בו התנועה עצמה), בשל הימצאותם על התפר שבין הפעולה היומיומית, הפעולה האמנותית והמעשה האקטיביסטי.

הפרק השלישי "פארקור: דה-קולוניזציה בתנועה" הוא סינתזה בין התיאוריות הנידונות בשני הפרקים הראשונים, שכן הוא עוסק בתנועה המתנגדת למגבלות מרחביות משני סוגים: חלקו הראשון עוסק במגבלות השקופות של המרחב האורבני שבהן עסק הפרק השני, ואילו חלקו השני עוסק במרחב כבוש ועמוס במגבלות חשופות וקונקרטיות שבהן התמקד הפרק הראשון. לעומת ריבוי הדוגמאות המאפיין את שני הפרקים הראשונים, פרק זה מתמקד במקרה בוחן אחד – הפארקור – המביא למיצוי את הטענה התיאורטית המרכזית של המחקר כולו בדבר הפוטנציאל הפוליטי ההתנגדתי שנוצר במפגש של תנועה גופנית עם מגבלה. הפארקור הוא פרקטיקה של תנועה המבוססת על עיקרון של שימור תנועה רציפה, תוך התמודדות עם מגבלות פיזיות הקיימות בעיר. כמופע תנועה הוא נמצא על התפר שבין ספורט, אמנות ופרקטיקה תרבותית ושייך לקבוצה רחבה יותר של מופעים שניתן לשייכם לתרבות השוליים שהתפתחה ברובה בשנות ה-90. הפארקור מפגיש בין הממד הפיזי-ליטרלי ובין הממד המטפורי-סימבולי של הטענה התיאורטית בדבר המפגש הפורה, הפוטנטי והאפקטיבי שבין תנועה לעצירה: תנועה שנתקלת במגבלה ונאלצת "לשנות כיוון" או לשבור את המסלול בשביל להמשיך לנוע.

פרק זה חוזר אל התנועה המתבצעת במרחב מוגבל וקושר לפארקור סוגיות שהועלו בחלק הראשון של המחקר בנוגע למגבלות תנועה, למעקב ופיקוח, למתח בין כוחות גלובליים ובין כוחות מקומיים ולהשפעת השיטה הניאו-ליברלית על אפשרויות התנועה של אוכלוסיות שלמות. הפארקור כתנועה מתנגדת נבחן לאורך הפרק

כחלק ממסורות של תנועה אסתטית-פוליטית במרחב הציבורי שבהן עוסק הפרק השני של המחקר. הפרק מציג את הגנאלוגיה של הפארקור: מקורותיו בשיטת לחימה קולוניאלית שפותחה בסוף המאה ה-19 ובגלגולה של שיטה זו למרחב האורבני בפרברים של פריז. בהמשך נבחנת ההבטחה הפוליטית של הפארקור וכינונו של הסובייקט הפארקורי מתוך קטגורית הריבוי (multitude) כיחיד הפועל בתוך קבוצה (Virno 2004). שני סעיפיו האחרונים של הפרק עוסקים בקבוצות פארקור בפלסטין ובתנועה שלהם כפעולת התנגדות לכיבוש הישראלי וכמעשה סימבולי של דה-קולוניזציה. ריבוי מופעיו של הפארקור בעולם, השימוש הקונקרטי והמיידי של תנועת הפארקור במגבלות השונות הקיימות בעיר כדי לקיים תנועה רציפה, הקיום הרשתי שלו בד בבד עם נוכחותו המרחבית המתפוגגת – כל אלה הופכים אותו למקרה פרדיגמטי של מחקר זה.

כמה צירים מחברים בין חלקי המחקר, שיחדיו מבנים את הפרספקטיבה הקינטית שהוא מציע: תפקידו של הגוף במופע התנועה; המפגש של תנועה עם מגבלה במרחבים שונים; המודעות הביצועית במופע התנועה; תפקידו של המבט; הכוראוגרפיה כמנגנון לכידה וארגון גופים במרחב; הפצעתה של הג'סט הפוליטית והמעמד הדואלי של תנועה קונקרטית וייצוג. המחשבה על הפוטנציאל הפוליטי-ההתנגדתי של תנועה מחברת בין פעולה להפרעתה; כלומר, מכילה שתי איכויות הפוכות: הזרימה הרציפה שבתנועה ומה שמנסה להפריע לה בהתנגדות. בטבע, הפוטנציאל המתנגד של התנועה הוא, למשל, תנועה של מים החוצבים בסלע ומוצאים את דרכם דרך חלחול או פריצה. בהקשר פוליטי, פוטנציאל ההתנגדות יופיע, בין השאר, בצורה של התארגנות חברתית סביב רעיונות או אמונה משותפת נגד סוגים שונים של הפעלת כוח מדינתי או משטרי (כלכלי, חברתי, קולוניאלי). אך גם בהקשר הפוליטי-רעיוני, כאשר מדובר בתנועה, תמיד קיים בה גם ממד חומרי וגילום גופני (Kotef 2015). על כן, נוכחותו של הגוף עקרונית להבנת התנועה כפוטנציאל פוליטי של התנגדות. מגבלות התנועה מושתות על גופו של אדם מכורח קטגוריות גופניות וחומריות שונות. קטגוריות אלה מכריעות לעיתים קרובות את מידת חופש התנועה ומנכיחות את עוצמת המגבלה.

המחקר נע בין שני סוגים של מרחבים ציבוריים, שבהם מתבצע המפגש של תנועה עם מגבלה: המרחב המתקיים במשטרים ליברליים, שבו המגבלות שקופות לעין וחוקיו הופנמו זה מכבר, וזה המתקיים במרחבים הלא-דמוקרטיים, שנתונים לשליטת אותם משטרים ליברליים – מעברי גבול מסוגים שונים, שטחים תחת כיבוש צבאי וטריטוריות שאין עליהן הכרעה ריבונית. במרחבים אלה המגבלות חשופות, לעיתים קרובות פיזיות, ונוכחותן גלויה לכול. המעבר בין סוגי המרחבים מזמין התמקדות בסוגים שונים של מופעי תנועה. על אף ההבדל המהותי בין המרחבים ובין סוגי התנועה, מהלך זה כולו עוסק ברגע המפגש עצמו בין קטגוריות גוף ותנועה שונות ובין המגבלות המרובות. המפגש מלווה במודעות של הגוף הנע הן למגבלה והן לתנועה העיקשת, המבקשת להמשיך לנוע. מכאן שהפוטנציאל הפוליטי של התנועה הגופנית במפגש עם מגבלות מרחביות שונות טמון, בכל

ההקשרים במקרים הנדונים, גם במודעות לעצם ביצוע התנועה. המרחב הממשטר במובהק מדגיש את נוכחותה של מגבלה וגם בו מתקיימת מודעות ביצועית לתנועה, וכך גם לכוח פעולתה הביצועי והסמלי.

המודעות הביצועית – המתבטאת ביצירה של כוריאוגרפיות במרחב – משמשת שדרה רעיונית למכלול מופעי התנועה במרחב הציבורי – אלה הפוליטיים והאקטיביסטיים ואלה המתבצעים כפרפורמנס אמנותי, שגם בהם נוכחת ללא הבחנה חדה העמדה האקטיביסטית. הבנתו של מכלול תנועתי זה נשענת על ההגדרה המרכזית של פרפורמנס כפעולה חזרתית המתאפיינת במודעות ביצועית (Schechner 2014) ומייצרת מרחב לימינלי, שאפשר לבדוד ולבחון אותו במנותק מרצף היומיום. חזרתיות זו היא "restored behavior" (Schechner 1981), המטעינה גם את החזרה התנועתית בפוטנציאל הכינון המחודש של סובייקט ובמשמעויות של שיקום והחלמה. המודעות הפרפורמטיבית, מודעות לביצוע התנועה, המאפיינת את כל מקרי הבחון שהמחקר עוסק בהם ומתקיימת במרחבים השונים שבהם מבוצעת התנועה, מכילה הן את הפרפורמטיביות במובנה המכונן (את המציאות ואת הסובייקט בהתבסס על ההמשגות של ג'ון ל. אוסטין וג'ודית באטלר) והן את פעולת הביצוע עצמה המסומנת כפרפורמנס אמנותי או תרבותי. לנוכחות של הגוף במופעי התנועה יש משמעות לא רק בהקשר התנועתי (כביקורת קינטית וכפוטנציאל פעולה), אלא גם כסוכנת של הסובייקטיביות המתנגדת. הגוף הוא, בו-זמנית, האתר והסוכנות (agency), שבאמצעותם פרפורמטיביות תנועתית מודעת מתבטאת בהתנגדות כגורם לכינון מחודש.

התנועה הגופנית במרחב הציבורי, אם כן, שבה וחוזרת בתצורות שונות לאורך כל הפרקים - תנועה בעלת מודעות ביצועית, תודעה פוליטית ונוכחות מרחבית מתנגדת. ההתנגדות בכל חלקיו של המחקר היא התנגדות מינורית, לא-אלימה, המבוססת על פריעה של הסדר והחוק. תנועה פורעת זו מערערת וסודקת את היציבות המדומה שעליה נשען הכוח השולט במרחב. כל פרק מציג טקטיקות אחרות, במונחיו של דה סרטו, לפריעה של מנגנוני הכוח.

למבט תפקיד מרכזי במחקר זה, אך נוכחותו משתנה בין חלקיו השונים: לעיתים המבט של הכוח נוכח ונראה ולעיתים שקוף והופנם זה מכבר. כאשר המבט נוכח הוא מגולם במצלמות המעקב המרובות, בחיילים במחסום ובסוכני הגבול הרשמיים. אל מול מבט זה מתכוננת התנועה הגופנית, והוא גם זה שמנסה לקבע את סימונה כ"חוקית" או כ"לא-חוקית". קטגוריות אלה נזילות, ולרוב הן קורסות זו לתוך זו: תנועה חוקית ביום נהפכת לתנועה לא-חוקית בלילה; אנשים מסוימים נחשבים למסתננים כשהם עוברים את הגבול בצורה מסוימת, ואילו כשאנשים אחרים עוברים אותו באותה הדרך, תנועתם מקבלת הכשר. אך כאשר המבט קיים בכול הוא שקוף כמו המגבלות הנמצאות בכל עיר, נוכחותו המתמדת הופנמה זה מכבר ובכך טמון כוחו. ההתנגדות של מופעי התנועה למבט השקוף יוצרת הפרעה לרצף המרחבי והנרטיבי; הם חושפים את המבט הבלתי-נראה של הכוח

השולט שמארגן את המרחב הציבורי ואת הספרה הציבורית – את הסיפור של המקום, את יחסי הכוחות שבו ואת האלימות, ההיסטורית והעכשווית, הספוגה בכל אבן.

נוכחותו של המבט מקבלת ביטוי נוסף ומורכב כאשר מדובר במופע תנועה המתקיים במרחב הממשי והווירטואלי בו-זמנית. היחסים בין המבט הגלוי למבט השקוף והמופנם מתאפיינים בכפילות: לא זו בלבד שהמבט גם שולט בתנועה וגם מכונן את התנועה המתנגדת, הוא אף משוכפל ומופץ ברשת. ההיעלמות מהמרחב הציבורי של התנועה המהירה והרציפה, שאינה משאירה אחריה עקבות, אומנם מקשה מאוד על מצלמות המעקב לאתר, להגביל או לווסת אותה, אך היא מונכחת ביתר שאת ברשת, בזכות התיעוד וההפצה שלה. המעבר אל הייצוג המתועד, סרטון היוטיוב, מעלה כמה שאלות: האם אותו פוטנציאל התנגדתי של התנועה ממשיך להתקיים במרחב הרשתי? מהו הפער בין הייצוג המצולם לפעולה הגופנית? באיזה אופן התרגול עצמו, ההתכנסות והריצה אחראים על כינונו של הסובייקט הפארקורי המתנגד?

שני מושגים נוספים שחוזרים ומופיעים לאורך המחקר קושרים את חלקיו השונים: הכוריאוגרפיה והג'סטה. הכוריאוגרפיה, כמושג המגדיר ומארגן את התנועה במרחב, מופיעה לאורך המחקר בכמה הקשרים. זהו נדבך חשוב באוצר המילים של הפרספקטיבה הקינטית, שמבעדה אני מבקשת להציג את הטענה התיאורטית ואת מקרי הבוחן השונים. בהקשר הפוליטי המובהק המאפיין תנועה לעומת מגבלה (בחלק הראשון), הכוריאוגרפיה מסמנת את גבולות ההתרחשות ומאפשרת את ההבחנה בין רצף היומיום לתנועה הנוצרת מסביב למגבלה המרחבית במפגש איתה. הכוריאוגרפיה במקרה זה היא חלק מהטרמינולוגיה המחקרית עצמה, ובעזרתה אני קוראת את הפעולה. בהמשכו של השיח (בפרק שני), הכוריאוגרפיה משולבת במובנה המקובל – חלק מיצירת אמנות מבוססת-תנועה, שבה הגופים נעים על פי פרטיטורה תנועתית (score). כאן, כמו בדיון המסיים (בפרק השלישי), לכוריאוגרפיה היבט נוסף הקיים בה מראשיתה – היא הקוד המארגן את התנועה, ובמובן זה, היא מייצגת את החוק או את הסדר, אך טמון בה גם הפוטנציאל של הפריעה ושל תרגול החופש (Lepecki 2013). הגופים המאומנים של מבצעי מופעי התנועה ושל הפארקוריסטים מבצעים שוב ושוב אותה הכוריאוגרפיה, אותן התנועות, ומתרגלים לא רק את "רצונו של הכוריאוגרף" או את המהלך המלא הספקטקולרי, אלא גם את היכולת הגופנית, את מנעד אפשרויות התנועה, וכפועל יוצא, את הגמישות ואת היצירתיות הנלווים לתרגול זה. ביכולת נבנית זו טמון הפוטנציאל הדייקלי והמתנגד.

לג'סטה, כמו לכוריאוגרפיה, מובן תמטי המארגן במחקר זה את משמעויותיה התיאורטיות, הגופניות, התרבותיות והאמנותיות של התנועה, שמופיעות לאורך המחקר בווריאציות שונות. עניינו של מחקר זה בשני מאפיינים מרכזיים של הג'סטה – ההפרעה והקיטוע (בהמשך למחשבה הבנימינית על המחזה האפי של ברכת) והפוטנציאל הפוליטי (בהמשך לחקירתו של אגמבן). לאורך כל פרקיו של המחקר מופיעה הג'סטה ברגע המפגש

של התנועה הגופנית עם המגבלה במרחב הציבורי. לפעמים היא קונקרטיית ולפעמים היא סימבולית ומופנמת: היא מופיעה בקפיצה מעל הגדר על גבול מרוקו; היא צפה במפגש עם החייל במחסום; היא מפציעה בריקודי הדאבקה במרכז העיר תל אביב; ומגולמת בסלטה הנולדת מהריצה של הפארקוריסט אל עבר חומה. מופעיה שונים וביטוייה המרחביים והתנועתיים מרובים ומגוונים, אבל היא תמיד קוטעת את הרצף – של היומיום או של הנרטיב – ומזמנת מבט ביקורתי ופעולה ביקורתית. על כן טמון בג'סטה פוטנציאל הערעור, הפריעה ואולי אף השינוי של הסדר הקיים.

גם שאלת הייצוג – שאלת מעמדה הייצוגי-הסמלי של התנועה הקונקרטיית – מלווה מחקר זה לכל אורכו, גם אם באופן עקיף. בפרק הראשון מצוינות יצירות אמנות העוסקות בתנועה גופנית ובמפגש שלה עם מגבלות שונות, בעיקר מתחום הקולנוע התיעודי והספרות, כייצוג מתווך. תפקידם של ייצוגים אסתטיים אלה הוא לחבר את הטענה התיאורטית למציאות שבה היא עוסקת והתנועה היא מוטיב מרכזי בנרטיב שהם מספרים. אך מקרים אלה נענים לחוקי המדיום שבו הם נוצרו ונשארים בתחום הייצוג, ועל כן אין הם מושא מחקר ישיר. בניגוד ליצירות האמנות המופיעות בפרק הראשון, מופעי התנועה שבהם עוסק הפרק השני הם ייצוגיים במובן אמנותי מובהק; הם מתאפיינים בתודעה ביצועית שמכוונת להפגיש את הגוף הממשי של היוצר או של המבצע עם מגבלות שונות הקיימות במרחב הציבורי העירוני, ובדרך זו גם לייצג מפגש של תנועה ומגבלה במרחב הציבורי. מעגלי ההורה והדאבקה מספרים סיפור היסטורי ופוליטי על מרחב קונפליקטואלי; ולשם כך מייצרים בעצמם הפרעה שמעלה אל פני השטח את הקונפליקט הזה, כשהגוף הרוקד אכן עוצר את התנועה ופורע את הסדר האורבני. הסיור הקולי *מהדהדות את יאפא* מייצג את הסיפור של מנשייה, כאשר הוא מעמת את הגוף הנע במרחב של המשתתפת – את חוש הראייה ואת חוש השמיעה שלה – עם ההשלכות של אירועי העבר ועם הנרטיבים המתנגשים. גם בעבודה *Concrete* הגופים עצמם יוצרים את המשמעויות הפוליטיות של המופע. ההתנגשות הפיזית של גופם החשוף עם מרחב הספר של שדרות מייצרת את הייצוג של המציאות. כוחו הפוליטי של הפרפורמנס כאמנות חיה, שהיא ייצוג ופעולה ממשית בעת ובעונה אחת, הוא חוט נוסף הקושר בין שלושת מופעי התנועה המינוריים המוצגים בפרק השני.

הדיון בפארקור, המסיים את המחקר, עוסק בשאלת הייצוג מכיוון אחר. כמו מופעי התנועה שבהם עוסק הפרק השני, גם הפארקור מתפקד בעולם ובמרחב הייצוג בו-זמנית. ואולם, בניגוד למופעי תנועה אלו, שנעשו מתוך התכוונות אסתטית מובהקת (גם אם היא נוצרה כחלק מפעולה אקטיביסטית), ועל כן ממוסגרים כמעשה אמנותי, הפארקור הוא פרפורמנס תרבותי אורבאני, כלומר, "הסיפור" שהוא מספר על המרחב נובע מעצם התנועה שלו בעיר. הממד הפרפורמטיבי (המכונן והנוכח) הוא תוצר של תרגול וחזרה ומודעות לעצם הביצוע. כוחה הפוליטי של התנועה טמון במקרה זה בביצוע הריצה, גם כשאין לה קהל או יעד – בין השאר כי "הבמה"

של הפארקור נמצאת ברשת. הסובייקט הפארקורי נולד במרחב הציבורי הממשי ובו הוא נתון למבט מזדמן, אך נהפך לחלק מקהילה פוליטית דווקא במרחב הייצוג הווירטואלי. לשאלת הייצוג אספקט חשוב נוסף בפרק זה. הייצוג של מתרגלי הפארקור הפלסטינים חורג מהאופן שבו מיוצגים בתקשורת הפלסטינים והמאבק הפלסטיני בדרך כלל. הם אינם מוצגים כקורבנות וגם לא כלוחמים או כ"טרוריסטים"; הם אנשים "שיוזעים לעוף". יכולותיהם הפיזיות, הנחישות והתשוקה שלהם לנוע מתנגדים לא רק לשלל המגבלות שהכיבוש הישראלי משית על המרחב ועל האוכלוסייה הפלסטינית, אלא גם לאופן שבו הסובייקט הפלסטיני נתפס ומיוצג בעולם.

לתנועה קיימים אפוא מופעים רבים במחקר, חלקם יומיומיים, תוצר של כורח ונסיבות גיאופוליטיות, וחלקם נוצרו כחלק מעבודת אמנות או כמהלך אסתטי-פוליטי מתוכנן. כל מופעי התנועה שבהם עוסק המחקר מבוססים על תנועה גופנית ומתבצעים במרחב הציבורי. לתנועת הגוף הנע במרחב החברתי יש סוכנות פיזית המבצעת את התנועה במרחב. סוכנות זו, גוף קונקרטי של אישה או גבר, צריכה להתמודד עם שלל מגבלות הנמצאות במרחב הציבורי, ואל מולן נדרשת הכרעה (גופנית ופוליטית) שתאפשר את המשך התנועה. מפגש זה בין התנועה והמגבלה וההכרעה שהוא מוליד הם לב המחקר והעיקרון המארגן של כל חלקיו. הפוטנציאל הפוליטי הנוצר ברגע המפגש בין תנועה למגבלה נובע מהתשוקה של מבצע/ת התנועה להמשיך לנוע אל מול שדות הכוח השונים המעוניינים לעצור אותה. ההכרח למצוא אפיק תנועה חדש, שיאפשר את המשכיותה של התנועה, מגיב למרחב ההתרחשות הפוליטי ונוצר בעקבותיו. מחקר זה מציע קריאה של רגע מפגש זה כמרחב התרחשות יצירתי, שקיים בו פוטנציאל לשינוי ולהתנגדות למצב עניינים חברתי או לסדר השולט.

PAbstract

Eppur Si Muove: Forms of Resistance in Performances of Movement in Public Space

This study is concerned with movement and its political potential for resistance, examining this potential through artistic and cultural performances which center bodily movement in public space. The political potential is created following the encounter between a physical movement and a spatial, social, cultural or political limitation, and results from the impact of this encounter on the movement itself. The “performances of movement” with which I am concerned appear as the result of political relations of power or in response to structured spatial systems which are perceived as a cause, opportunity, or trigger for movement. “Performances of movement” are the paradigmatic test cases which enable the kinetic perspective suggested by this study.

The kinetic perspective is a form of thought which uses movement and its broad contexts as a key for understanding the world in which we live. The originality and innovation of this study are linked to the interdisciplinary nature of the expressions of performances discussed therein, and to my concern with the spaces between opposing forces, practices and formations of representation. The research offers a new interpretation of the function of border spaces, of the multifarious presence of movement in these liminal spaces and of the transgressive power of bodily movement – both everyday and artistic – which encounters a real or symbolic limitation and finds creative ways of persisting. This study is located at the intersection of cultural critique, performance research and spatial investigation. The kinetic perspective which it offers expands the field of discourse on movement by encompassing both test cases in which bodily movement is quotidian and takes place in spaces where physical limitations and power are visible, as well as cases in which the bodily movement is an aesthetic maneuver undertaken as part of a work of art, enabling theoretical insights on movement, power relations and resistance.

The central question which this research intends to answer is what makes the encounter between bodily movement and various obstacles found in public space into an event with critical potential for political resistance. Moreover, how does movement with performative awareness and aesthetic intention interfere with spatial orders and dominant political powers? The main claim of the research, and the theoretical thread connecting its parts, centers on the moment of encounter between movement and obstacle as a singular event which gives rise to political and creative gestures. The main characteristic which makes a performative movement in public space an act of resistance is a break in planned, stable, conventional or enforced spatial divisions, which creates a moment or moments of encounter between

the movement and its blockage or arrest. Since movement in public space is controlled and surveilled by mechanisms of power and control, primary among which is the gaze (Foucault 1975), the appropriation of public space through bodily movement and the breaking of (allowed or prohibited, formal, conventional) “rules of movement” in the performances of movement creates new and complex relations between the moving body and the gaze which signifies power – whether a visible and concrete power like that of the surveillance camera, or an internalized one like that of the law. These are dialectical relations in which the gaze which controls physical space organizes, channels, limits or polices the appearance of movement, just as movement undermines the stability of power and resists it. With the help of theories which comprehend space and time as fields of power, and their relation to theories of performance research based on the performative awareness of action in space, movement appears as a form of conscious action. In this action the moving body is that of the performer, and the body is also the material which provides performative resistance, challenging the limitation or blockage by unraveling the field of power and infiltrating through the cracks. It usually becomes possible to create such cracks when movement challenges the total dependence of the field of power on a static (stable, time-stopping) division of space.

This study is divided into three chapters, each concerned with a different geopolitical space, occupied by forces and organizing orders of different kinds. At the center of each is a movement, and together they define the kinetic-political cultural and artistic perspective suggested therein. The performances of movement included in the study can be defined as choreographic interventions at the intersection of cultural action (undertaken as part of the field of action, the practice and the reciprocal attachments of every-day life), artistic action (characterized by aesthetic intention in an artistic framework), and activist action (expressed in a planned act of civic disobedience). These performances of movement clarify the link between the performative awareness of those undertaking the movement and the potential of this movement to interrupt and resist the various orders which organize or delimit space.

Chapter One, “Every-day Choreography in a Limited Space,” considers questions of political philosophy, of spaces and borders, sovereignty and governmentality, and the tension between global powers and the nation-state. The chapter focuses on every-day bodily movement and the space in which it takes place. The limitation exposed in this chapter is a concrete, physical one embodied by the wall, the fence, the checkpoint, and the border crossing. That is, a material expression of a blockage created by the force of state power. The encounter between movement and these limitations does not always lead to crossing; sometimes it leads to a reversal of movement and sometimes to stopping in place, but the

repetition engendered by the necessities of life turns it into a ritual, and the ritual then turns into a performance constitutive of political consciousness, which creates political potential for resistance.

This chapter presents the array of forces which accompanies the entire study: its first section considers the limitation itself as a paradigm and form of control based on the segregation of the internal and the external, and its second part considers three categories of movement and their mode of grappling with limitation. The origin of the separation paradigm is in the emergence of the European nation-state and its inculcation through the spread of Western colonialism and capitalism (Brown 2010). Its contemporary expressions can be found in the strict immigration policies enacted by Western states, in the high walls built all over the world in the decades since the fall of the Berlin Wall and the collapse of the Eastern Bloc, and in the variety of technological mechanisms of surveillance and movement modulation located at various border crossings. The separation paradigm is based on the performance of control, which creates a simulacrum and mechanism of modulation and preservation of constant movement; hence, its utility is unstable.

The categories of movement considered in the chapter are not stable either, and are often found mixed together. The three categories of movement, here titled “legal movement,” “infiltrating movement” and “blocked movement,” create every-day choreographies which the chapter examines through the global movement of migration, the movement of refugees which has intensified over the last two decades, and the ways in which the Palestinian population deals with the Israeli regime of movement control. The distinction between these three categories is an outcome of the separation paradigm and a response thereto. These distinctions have a biopolitical dimension, which is formed by the changing definitions of the emergency which defines both liberal and illiberal regimes (Agamben 1995).

Labor migration is perceived as a legal movement so long as one’s visa is valid, but as soon as its expiration date passes, the migrant’s status becomes illegal. Unauthorized border-crossing is understood as legal when the crosser belongs to a population marked as deserving of refugee status, but not for those who leave their homes looking for a livelihood. Jumping the fence between Morocco and the Spanish enclaves, for example, is considered illegal, but setting foot on “European” soil can turn the jumper into a protected asylum-seeker. Locally, work permits allow for legal presence in Israel during certain hours, and beyond this limit the individual becomes an illegal presence, her movement prohibited. The liquidity of these categories serves the mechanisms of distinction and control while simultaneously resisting and destabilizing them. The chapter ends by investigating the political potential of movement that has been stopped in place and of the interruption created by such movement. This part focuses on the “Great

March of Return” and the series of weekly marches to the separation wall between the Gaza Strip and Israel, which took place between 2018 and 2020, and the military and mediatic Israeli response to these marches. interruption plays a central role in the study, and it appears and reappears in each chapter in different forms.

Chapter 2, “Minor interruptions in Public Space,” considers aesthetic and political questions related to consciously performative movement and to issues of representation in artistic contexts. A central question in the chapter is that of the minoritarian stance of the performances of movement discussed and their performers as against the majoritarian orders and forces which characterize local public space. This minor position is examined in relation to narrative, ideology, the organization of space and planning, and is characterized as an interruption which, if only momentarily, destabilizes these orders and forces. The chapter focuses on three performances of movement which have taken place over the last decade in Israel: the performance piece *Dancing in the Streets*, created by the **Public Movement** collective as part of the social protest of summer 2011, performed several times in central Tel Aviv; *Echoing Yaffa*, an audio tour created by artist Mirjam Schickler in 2014 which tells the erased story of the neighborhood of Manshiyeh, between Jaffa and Tel Aviv; and the performance *Concrete*, created by choreographer Ophir Yudelevitz in 2019 in the town of Sderot. These performances are examined as part of a tradition of minor interruptions in public space, which begins with the avant-garde of the early 20th century and continues with the work of the neo-avant-garde groups of the 1950s and ‘60s and the great revolt of 1968.

These minor interruptions are in conversation with the critical theory that was conceptualized during these events as part of a spatial turn, consolidated in the research fields of several disciplines over the second half of the twentieth century. The analysis of performances of movement in this chapter relies on the spatial thinking of Henri Lefebvre (1991) for an understanding of the invisible powers organizing public space, and on the insights of Michel de Certeau (1980) with regard to the potential of pedestrian movement to act as a disturbing, transgressive force. The three performances of movement considered in the chapter were created for a particular public space and respond to its spatial characteristics and the history embedded therein. Their kinetic action in public space charges it with new meanings, brings muted forces and narratives to the surface and disturbs the existing order. The limitations treated in the chapter are mostly “invisible” ones whose spatial presence indeed responds to the city’s plan and the movement that takes place within it, but act invisibly and ephemerally in that space. The performances of movement presented in the chapter are located in an additional in-between space (on top of the public space in

which the movement takes place) due to their positioning between everyday action, artistic action, and activist practice.

Chapter 3, “Parkour: Decolonization as Movement,” synthesizes the theories discussed in the first two chapters by considering action which opposes physical limitations of two kinds. The first part considers the invisible limitations of the urban space discussed in Chapter 2, and the second part considers occupied space replete with the visible, concrete limitations discussed in Chapter 1. Unlike the previous chapters, which each discuss several examples, this chapter focuses on one case study – parkour – completing the main theoretical claim of the study regarding the political potential for resistance which appears when a bodily movement meets a limitation within a cultural and political context. Parkour is a practice of movement based on the principle of maintaining continuous motion while dealing with the physical obstacles of the city. As a performance of movement, it combines sport, art and cultural practice and pertains to a wide range of performances emerging from a subculture which developed mostly in the 1990s. Parkour joins the physical-literal and the metaphoric-symbolic levels of the theoretical claim about the fertile, potent and effective encounter between movement and blockage: a movement which encounters limitation and is forced to change direction or break its trajectory in order to keep on moving.

This chapter returns to movement which takes place in a limited space and ties parkour to the issues raised in the first part of the study regarding limitations on movement, surveillance and control, to the tension between global and local forces, and to the impact of neoliberalism on the possibilities of movement for entire populations. As a movement of resistance, parkour is examined throughout the chapter as part of the tradition of aesthetic-political movement in public space considered in Chapter 2. The chapter presents the genealogy of parkour: its origins in a colonial martial practice developed at the end of the 19th century, and the translation of this practice to the urban space of Paris *banlieues*. The political promise of parkour is then examined through the constitution of the parkourist subject out of the category of the multitude, as an individual acting within a group (Virno 2004). The two final parts of the chapter consider parkour groups in Palestine and their movement as an act of resistance to the Israeli occupation and a symbolic act of decolonization. The multiplicity of parkour performances around the world, the concrete and immediate use of the parkour movement makes of various limitations present in the city to maintain continuous movement, and its online presence combined with its ephemeral spatial presence, all make it a paradigmatic case for this study.

Several strands connect the different parts of this study, together forming the kinetic perspective offered therein: the function of the body in performances of movement; the encounter between

movement and limitation in various spaces; the performative awareness of movement; the role of the gaze; choreography as an apparatus of capture and the organization of bodies in space; the emergence of the political gesture; and the dual status of concrete movement and representation. Thinking the political potential of movement as resistance connects action and its interruption; that is, it encompasses two opposed characteristics: the continuous flow of movement and that which attempts to stop it as resistance. In nature, for example, the potential of movement for resistance is embodied in the movement of water which erodes rock and finds its way by seeping or breaking through. In a political context, the potential for resistance will appear in many ways, including as a mode of social organization around shared ideas or beliefs against the exercise of various kinds of state or regime power (economic, social, colonial). But wherever there is movement, even in political and intellectual contexts, there is a material dimension and embodiment (Kotef 2015). Hence, the presence of the body is of importance for understanding movement as a political potential of resistance. The limitations of resistance are imposed on people's bodies as a consequence of various physical and material categories. These categories often determine the degree of their freedom of movement and demonstrate the power of the limitation.

The study ranges between two types of public space in which movement encounters limitation: the space of liberal regimes, where limitations are invisible and the law has been internalized, and that of non-democratic spaces under the control of the same liberal regimes – border crossings of various kinds, territories under military occupation and territories devoid of recognized sovereignty. In such spaces limitations are visible, often physical, and known to all. The passage between these types of spaces invites a focus on different kinds of performances of movement. Despite the essential difference between spaces and types of movement, this entire line of argument deals with the moment of encounter between different categories of body and movement and the multiplicity of limitations. The encounter is accompanied by consciousness of the moving body, of the limitation, of the persistence of movement and of its desire to keep moving. Hence the political potential of the bodily movement in encounter with various spatial limitations also lies, in all the contexts under discussion, in consciousness of the very action of moving. The policing of space clearly draws out the presence of the limitation, and here too there is performative awareness of movement as well as of its performative and symbolic power of action.

Performative awareness – expressed in the creation of choreographies in space – serves as a theoretical leitmotif for the variety of performances of movement in public space – both activist and political ones and those which are performed as performance-art, though in these the activist stance also appears, without sharp distinctions. An understanding of this kinetic complex relies on the central

definition of performance as a repetitive act characterized by awareness (Schechner 2014) and creates a liminal space, which can be isolated and examined apart from the flux of the every-day. This repetition is “restored behavior” (Schechner 1981), which charges both the kinetic repetition in the potential of the re-constitution of the subject and the meanings of restoration and healing. Performative awareness, the awareness of carrying out movement which characterizes all the test cases of this study and which takes place in the various spaces in which movement is carried out, encompasses both performativity in its constitutive role (with regard to reality and the subject, following the conceptualizations offered by John L. Austin and Judith Butler) as well as the act itself, marked as a cultural or artistic performance. The presence of the body in the performances of movement is meaningful not just in the context of movement (as kinetic critique and potential for action) but also as an agent of resisting subjectivity. The body is simultaneously both the site and the agency through which the conscious performativity of movement is expressed in resistance as a factor of reconstitution.

Thus, bodily movement in public space reappears in different forms in each chapter as movement imbued with performative awareness, political consciousness, and resistant spatial presence. Throughout the study, resistance is minoritarian, non-violent and based on the disturbance of order and law. This disturbing movement challenges and cracks through the imaginary stability which maintains the power in control of space. Each chapter presents different tactics (in de Certeau’s sense) of destabilizing the mechanisms of power.

The gaze plays a central role in this study, but its presence changes between its various parts: sometimes the gaze of power is present and visible, and at times it is invisible and internalized. When the gaze is present, it is through the multiplication of surveillance cameras, soldiers staffing checkpoints and formal border-control personnel. This gaze is countered by bodily movement, which it tries to label as legal or illegal. These are fluid categories, which often melt into one another: movement which is legal during the day becomes illegal at night; certain individuals are considered infiltrators when they cross the border in a specific way, and when others make the same way, their movement is considered licit. But when the gaze is everywhere, it is as invisible as the limitations found in every city; its continuous presence has been internalized, and this is the source of its power. The resistance of the performances of movement to the invisible gaze interrupts the continuity of space and narrative; it reveals the invisible gaze of the ruling force which organizes public space and the public sphere – the place’s story, the relations of power within it, and the historical and contemporary violence encapsulated in every stone.

Another complex expression of the presence of the gaze is when performances of movement take place in virtual and real-life spaces at the same time. The relationship between the visible gaze and the internalized, invisible one are characterized by a doubling: not only does the gaze control movement and constitute the movement of resistance, it is also reproduced and distributed online. The disappearance from public space of the rapid, continuous motion which leaves no trace makes it very difficult for surveillance cameras to locate, limit and modulate it, but the same movement is massively present online due to its documentation and distribution. The passage to documented representation (in the form of the YouTube video or other digital platforms) raises several questions: does movement continue to possess the same potential for resistance in online space? What is the gap between photographic representation and bodily movement? In what way is the practice itself, the convergence and the running, responsible for the constitution of the resisting parkourist subject?

Two additional concepts reappear throughout the study, tying together its various strands: choreography and gesture. Choreography, as a concept defining and organizing movement in space, appears throughout in various contexts. It is an important component of the vocabulary of the kinetic perspective, through which I aim to present the theoretical claim and the various case studies. In the clearly political context which distinguishes movement from limitation (in Chapter 1), choreography defines the borders of the event and enables the distinction between the continuous every-day and the movement created around the spatial limitation, in encounter with it. In this case choreography is part of the research terminology itself, and I read the action with its help. As the argument proceeds (in Chapter 2), it integrates choreography in the ordinary sense – as part of a movement-based work of art, in which bodies move according to the stipulations of a kinetic score. Here, as well as in the concluding discussion (in Chapter 3), choreography has another aspect which has subsisted in it from the beginning – it is the code which organizes movement, and in this sense, it represents law or order, but also contains the potential for interruption and the practice of freedom (Lepecki 2013). The trained bodies of movement performers and parkourists, who undertake the same choreography, the same movements, again and again, are practicing not only the “will of the choreographer” or the full spectacular event, but a physical capacity, a spectrum of possibilities of movement, and as a result, a flexibility and creativity which accompany this practice. This capacity holds radical potential for resistance.

Gesture, like choreography, has a thematic meaning in this study, organizing the theoretical, physical, cultural, and artistic aspects of art, which appear throughout in various guises. The interest of this study in two central aspects of gesture – interruption (continuing Benjamin’s analysis of Brecht’s epic

theater) and political potential (continuing Agamben's investigation). In each chapter, the gesture appears at the moment of encounter between the bodily movement and the limitation in public space. Sometimes it is concrete and sometimes it is symbolic and internalized: the gesture appears as a leap over the fence on the Moroccan border; it emerges at the meeting with the soldier at the checkpoint; it breaks through in the *dabkeh* dance in the center of Tel Aviv; and it is embodied in the flip performed by a parkourist headed towards a wall. The various kinetic and spatial performances of the gesture are manifold and heterogenous, but it always breaks a continuum – whether of everyday life or of narrative – and invites critical view and action. Thus, the gesture contains a potential for destabilization, disturbance and perhaps even transformation of the current order.

The question of representation – the question of the representative-symbolic status of the concrete movement – also winds through the entire study, if indirectly. Chapter 1 – that deals with movement in daily mainly regimented contexts – also includes certain works of art which focus on bodily movement and its encounter with various limitations, particularly in the fields of documentary film and literature, as a mediating representation. The function of these aesthetic representations is to connect the theoretical claim to the reality with which it is concerned, and movement is a central motif of their narratives. But these cases obey the rules of the medium in which they are created and remain within the realm of representation; hence, they are not the object of direct investigation. Unlike the works of art which appear in Chapter 1, those discussed in Chapter 2 are representations in an unambiguously artistic sense; they are characterized by a performative awareness attuned to the encounter between the artist or performer and various limitations in urban public space, and hence also by a representation of the encounter between movement and limitation in public space. The *horah* and *dabkeh* circles tell a historical and political story about a conflictual space, and thus themselves create an interruption which raises this conflict to the surface, as when the dancing body stops traffic and interrupts urban order. The audio tour *Echoing Yaffa* presents the story of Manshiyeh by bringing the body of the participant, in motion through space, as well as her sight and hearing, face to face with the ramifications of the past and with conflicting narratives. In *Concrete* it is the bodies themselves which create the performance's political significance. The physical encounter of bare bodies with the frontier space of Sderot creates the representation of reality. The political power of performance as living art, which is both representation and real-world action at one and the same time, is an additional thread tying together the three minor performances of movement presented in Chapter 2.

The discussion of parkour which concludes the study considers the question of representation from another point of view. Like the performances of movement discussed in Chapter 2, parkour also subsists in the world and in the space of representation at the same time. But unlike these performances of movement, which are undertaken with an explicitly aesthetic intent (even when they are part of an activist milieu) and are thus framed as artistic practice, parkour is urban cultural performance; that is, the “story” it tells about space depends on its very movement through the city. The performative dimension (constitutive and present) is a product of training, repetition and performative awareness. The political power of movement in this case lies in the performance of the run, even when it has no audience or goal, among other reasons because the “stage” of parkour is the internet. The parkourist subject was born in real-world public space, where it is ephemerally visible, but becomes part of a political community in the space of virtual representation. The issue of representation also plays another important role in this chapter. The representation of Palestinian parkour practitioners departs from the common representation of Palestinians and their struggle in the media. Here, they are presented neither as victims or as fighters-cum-“terrorists.” Rather, they are people who “have learned to fly.” Their physical capabilities, their determination and passion for movement, embody resistance, not only to the array of limitations posed on space and the Palestinian population by the Israeli occupation, but also to the way the Palestinian subject is seen and represented worldwide.

This study therefore embodies various performances of movement, some of which are quotidian outcomes of necessity and geopolitical circumstance, and some which are part of a work of art or a planned aesthetic-political act. All the performances of movement considered in the study are based on bodily movement and take place in public space. The movement of bodies in public space possesses a physical agency which performs the movement in space. This agency, a concrete body of a man or woman, must deal with multiple limitations in public space, which require decision (both bodily and political) to enable the continuation of movement. This encounter between the movement and the limitation and the decision to which it leads are the heart of the study and the organizing principle of its parts. The political potential born at the moment of encounter between movement and limitation derives from the desire of the performer of movement to keep going, as opposed by the various fields of power interested in arresting that movement. The necessity of finding a new channel for movement, which will enable it to continue, responds to the space of political happening and is created as a result. This study offers a reading of this moment of encounter as a space of creative happening, which encloses a potential for transformation and resistance to a social state of affairs or a ruling order.

